

Drs. R.R.(Robbert) Kermani van Mijn Dierenkliniek Leiden schreef een artikel over euthanasie bij dieren. Iedere eigenaar van een kat, hond of ander huisdier kent het probleem vast wel: je dier is zo ziek en je vraagt je af of je hem moet laten inslapen. Je stelt het uit, want je bent bang dat je te vroeg bent, je twijfelt enorm als je ziet dat je dier lijdt. Er is niet één juist tijdstip, dat is voor elk dier en elke eigenaar anders maar onderstaand artikel zou kunnen helpen bij deze moeilijke beslissing.
Mijn Dierenkliniek Leiden, Boshuizerlaan 26, 2321 SH Leiden.
T: 071-5764058, I: www.mijndierenkliniek.nl, E: robbert@mijndierenkliniek.nl.

Wanneer euthanasie?

Wat zou het toch mooi zijn als u 's ochtends wakker wordt en uw huisdier ligt in het mandje, levenloos. Gewoon overleden in zijn/haar slaap. Helaas echter gebeurt dit niet zo vaak als men zou hopen. Meestal komt toch de dierenarts er aan te pas. En dan borrelt dus meteen de vraag: wanneer dan? Wat is nu een "goed" moment om die knoop door te hakken? Ben ik niet te vroeg? Dit is een lastige vraag om te beantwoorden. Als dierenarts hoop ik u hier een aantal handvatten aan te reiken die u kunnen helpen de knoop door te hakken, of... nog te wachten.

Leeftijd

"Nou nee hoor, Saartje is pas vijftien en heeft dus nog wel even te gaan". Dit is een opmerking die wij regelmatig te horen krijgen op ons spreekuur. Saartje is een kat, met nierproblemen. Wist u dat een kat gemiddeld veertien à vijftien jaar oud wordt? Saartje in dit voorbeeld heeft dus de leeftijdsverwachting bereikt en blijkt dus in feite heel erg oud te zijn! Natuurlijk zien wij ook regelmatig katten van achttien of zelfs twintig jaar, maar dat zijn uitzonderingen. De perceptie dat vijftien niet oud is, is niet juist en wordt vaak gevormd door dit soort voorbeelden.

"De kat van mijn ouders is twintig geworden!" of "Bij mij worden katten altijd zo oud" zijn echt uitzonderingen.

Dit geldt ook voor honden. Over het algemeen worden kleine hondjes ouder dan grotere rassen. Een Yorkshire Terriër kan gemakkelijk vijftien jaar worden, terwijl de gemiddelde Rottweiler ongeveer twaalf wordt.

Staar u dus vooral niet blind op ervaringen uit het verleden, of van de burens bijvoorbeeld. Leeftijd is relatief en bekijk altijd de huidige toestand van uw huisdier. Ziekte speelt hierin ook een belangrijke rol.

De vier basisbehoeften

Er zijn grofweg vier basisbehoeften die normaal in het leven van een huisdier moeten verlopen.

- Uw huisdier moet normaal kunnen eten
- Uw huisdier moet normaal kunnen drinken
- Uw huisdier moet op een normale wijze kunnen poepen
- Uw huisdier moet op een normale wijze kunnen plassen

Deze zaken klinken simpel en waarschijnlijk zult u zeggen "Ja, nogal logisch", maar... is dat bij uw huisdier op dit moment wel zo logisch? Heeft Ben wel eens een ongelukje? Gewoon, zomaar op het parket? "Ja, nou, ja dat ben ik inmiddels gewend en dat ruim ik wel op. Ik heb overal kranten liggen zodat ik het makkelijk kan opruimen." Komt deze opmerking u bekend voor? Dit krijgen wij regelmatig te horen, echt waar. En daar gaat het eigenlijk fout!

Honden en katten (en konijnen) zijn zindelijk. Dat betekent dus dat zij buiten de deur of op de kattenbak hun behoefte doen en niet 'per ongeluk' in de keuken. En dat betekent dat het neerleggen van kranten, zodat wij het gemakkelijk kunnen opruimen, niet normaal is en dat dus in feite niet aan de basisbehoefte van een dier wordt voldaan. Begrijp mij niet verkeerd, ik snap heel goed dat u zich op die manier inzet voor uw huisdier, maar het klopt ergens niet en dat weet u net zo goed als ik.

Nog een voorbeeld, zo uit de praktijk. “Nee, als ik ‘m dan met een spuitje wat water geef, dan droogt ie in ieder geval niet uit”, of “Ja ik prak z’n eten en verdun het nog wat zodat ie het wel kan eten.” Of “Als ik zorg dat ik vier keer zoveel laxeermiddel geef dan op de bijsluiter staat, dan gaat ie nog aardig af, maar als ik het per ongeluk een keer vergeet dan zit ie meteen weer verstopt.”

De vijfde, hele belangrijke basisbehoefte

Eigenlijk is er nog een vijfde basisbehoefte en dat is een moeilijke. Ergens heel simpel, maar aan de andere kant ontzetten moeilijk. Waarom? Omdat u het moet interpreteren. U kent uw huisdier als geen ander. U zit er elke dag naar te kijken, mee te praten of te knuffelen. U houdt van uw huisdier! De vijfde stelregel is: ‘Hij/zij moet het nog naar z’n zin hebben en zich normaal kunnen voortbewegen’.

Tja, deze is moeilijk, dat weet ik. Wat bedoel ik hiermee?

Zoals gezegd, u kent uw huisdier door en door. U weet dus hoe hij/zij normaal gesproken doet, of hoe hij/zij vroeger deed. Het is belangrijk dat uw huisdier nog alert is, reageert op zijn/haar omgeving. Blij is als u thuis komt (vnl. hond), nog lekker op schoot komt zitten (vnl. kat), opkijkt als plots de deur opengaat of lekker een wandelingetje door het huis maakt.

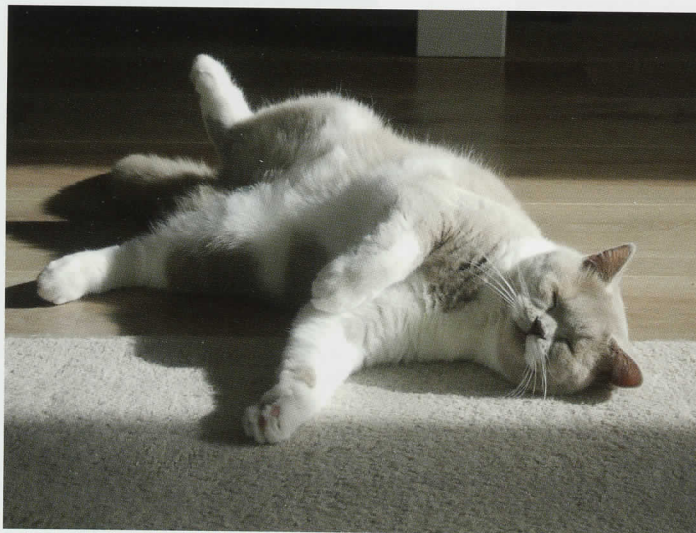
Basisdingen, dingen die u kunt bedenken. Dingen die Bliksem altijd doet, of juist heeft gedaan. “Ja ach, hij heeft bijna geen spieren meer, maar ja, dat hoort bij de leeftijd.” Maar... rechtvaardigt dat het omvallen dan?

De knoop doorhakken

Ja en dan komt dus die knoop. Die zat al even in uw maag, maar nu moet ie doorgehakt worden. Waarom? Voor uw huisdier, niet voor u! Wanneer één of meerdere van de genoemde punten niet meer gaat zoals het normaal wel ging dan is het tijd om serieus na te denken over euthanasie. Wees verstandig, hoe moeilijk ook, en maak een beslissing, waarbij u in uw achterhoofd houdt wat mogelijk het beste is voor uw huisdier (en niet voor u, of de kinderen).

Ziekte

Zoals oudere mensen allerlei kwaaltjes kunnen krijgen, zo krijgen oudere dieren ook regelmatig te maken met gezondheidsproblemen. Natuurlijk bent u al even bij ons geweest voor een onderzoek wanneer u iets vermoedt, maar ik heb het nu vooral over het stadium erna. Er is iets vastgesteld, bijvoorbeeld een nierprobleem. Wanneer uw kat van dertien met een nierprobleem plots niet meer eet en veel braakt dan is er dus echt iets fout. Natuurlijk kan het een simpel maag/darmvirusje zijn maar meestal heeft het te maken met het primaire probleem van de nieren. Als na behandeling het diertje niet opknapt en ook de tweede en derde behandeling lijken geen succes te hebben, som dan de bovengenoemde basisbehoeften eens op en bekijk of één (of meer) van de genoemde punten nog steeds goed gaan.

Natuurlijk betekent ziekte niet direct dat wij het diertje moeten euthanaseren, maar ‘eeuwig’ door blijven gaan met behandelingen en onderzoeken is in de meeste gevallen helemaal niet zo fijn voor uw huisdier. Soms is de keuze om het diertje uit zijn/haar lijden te verlossen of juist ellende die komen gaat te besparen een hele goede motivatie om uiteindelijk die knoop door te hakken en uw huisdier dus in te laten slapen.

Maak een afweging tussen leeftijd, klachten en klinisch beeld. Hoe slecht is ie dan? Eet ie echt niets? Drie keer per dag braken is dat normaal? (Nee!) Moet ik wel doorgaan met mijn hond van zestien die nu bijna dagelijks omvalt en in huis poept? Misschien nog anabolen? (Nee!)

U ziet, dit is niet simpel. We hebben het hier niet over een wasmachine die kapot gaat. Wij hebben het hier over uw huisdier, voor de meesten een gezinslid, en gelukkig maar! Maar probeer -hoe moeilijk ook- van een afstand naar uw huisdier te kijken en denk aan die vijf basisbehoeften, gaan die allemaal nog goed? Dan is er meestal -nog- geen reden tot paniek, is er één of zijn er meerdere punten die niet meer gaan, hak dan de knoop door en bel uw dierenarts.

(De dieren op de foto's komen niet voor in de tekst. De foto's zijn gemaakt door resp. Tine van der Schaaf, Nel van Loon en Toki van 't Land en dienen ter illustratie, red.)